

4. ÜNİTE

HZ. MUHAMMED'İ TANIYALIM

Kavramlar

Cahiliye, Kâbe, el-emin, mevlit, Ehl-i Beyt

Ünitemize Hazırlanalım

1. Mekke ve Medine şehirlerini haritadan bulunuz.
2. Peygamber kelimesinin anlamını sözlükten bularak defterinize yazınız.
3. "Muhammedü'l-Emin" ne demektir? Araştırınız.
4. Size göre bir peygamberde bulunması gereken özellikler nelerdir? Düşüncelerinizi defterinize yazınız.

1. Hz. Muhammed’in (s.a.v.) Doğduğu Çevre

Mekke şehri ve Kâbe ile ilgili neler biliyorsunuz?

Hiz. Muhammed’i (s.a.v.) daha iyi tanımak için onun dünyaya geldiği Mekke şehrinin tarihini bilmemiz gerekir. Arap Yarımadası’nda bulunan Mekke, Müslümanlar için çok önemli bir şehirdir. Çünkü Müslümanların kiblesi olan Kâbe Mekke’dedir. **Kâbe**, yeryüzünde Allah’a (c.c.) ibadet amacıyla yapılan ilk mabettir.¹ Hac ibadeti esnasında ziyaret edilen diğer dinî mekânlar da Mekke şehri ve civarında bulunur.

Yapıldıktan sonra yıkılan ve yeri unutilan Kâbe, Hz. İbrahim (a.s.) ve oğlu Hz. İsmail (a.s.) tarafından yeniden inşa edilmiştir. Bu konu Kur’an-ı Kerim’de şöyle anlatılmaktadır: **“Hani İbrahim, İsmail ile birlikte evin (Kâbe’nin) temellerini yükseltiyor, ‘Ey Rabbimiz! Bu yaptığımızı kabul buyur. Şüphesiz Sen işitensin, bilensin. Rabbimiz! bizi Müslümanlardan eyle ve neslimizden de Müslüman bir ümmet çıkar...’ (diye dua ediyorlardı.)”**²

OKUYALIM

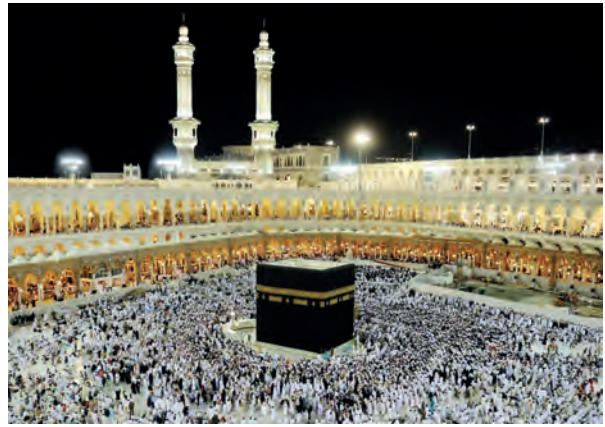

KÂBE

Hiz. Âdem’den (a.s.) sonra insanlar çoğaldı ve dünyanın farklı yerlerine dağıldılar. Filistin bölgesinde yaşayan Hz. İbrahim (a.s.), Allah’ın emriyle eşi Hz. Hacer’i ve oğlu Hz. İsmail’i (a.s.) Mekke şehrine getirdi. O zamanlar Mekke kurak bir vadiydi. Ağaç ve su yoktu. İnsanlar o bölgede yaşamıyordu. Kâbe’nin yeri de unutulmuştu. Hz. İbrahim (a.s.), eşini ve oğlunu Allah’ın (c.c.) emriyle burada bırakarak geri döndü. Bir süre sonra anne ile oğlunun yiyecek ve içecekleri tükendi. Hz. Hacer oğluna su aramak için koşuşturmaya başladı. Allah’a dua etti, yalvardı. Geri döndüğünde oğlu İsmail’in ayaklarının değdiği yerden suların aktığını gördü. Bu suya zemzem adı verildi. Zemzem suyunun çıkmasıyla birlikte Mekke’ye yerleşenlerin sayısı arttı. Anne ile oğlu da burada yaşamaya başladılar.

Bir gün Hz. İbrahim (a.s.) Mekke’ye eşini ve oğlunu ziyarete geldi. O ve oğlu, Allah’ın emriyle Kâbe’yi yeniden inşa ettiler. Artık Mekke insanların Allah’a (c.c.) ibadet ettikleri bir yer olmuştu. Hz. İsmail (a.s.) burada evlendi ve çocukları oldu. Zamanla Hz. İsmail’in (a.s.) soyundan gelen Kureyş kabilesi Mekke’ye hâkim oldu. Hz. Muhammed de (s.a.v.) Hz. İbrahim’in oğlu Hz. İsmail’in (a.s.) soyundandır ve Mekke’de dünyaya gelmiştir.

(bk. Sadettin Ünal, “Kâbe”, TDV İslam Ansiklopedisi, C 24, s. 21-22.)

1 bk. Âl-i İmrân suresi, 96. ayet.

2 Bakara suresi, 127-128. ayet.

Hız. Muhammed'in (s.a.v.) doğduğu Mekke şehri, Arap Yarımadasında yer alır.

Mekke'de Dinî Hayat

Hız. İsmail'in (a.s.) vefatından sonra Mekkeliler zamanla tek Allah inancından uzaklaştılar. Kâbe'yi kutsal bir ibadet yeri olarak kabul etmelerine rağmen Allah'ı (c.c.) ve ahireti unuttular. Putperest bir topluma dönüştüler. Gittikleri ülkelerden Mekke'ye putlar getirdiler ve kendilerine taştan, tahtadan putlar yaptılar. Bir süre sonra Kâbe'nin içi ve dışı putlarla doldu. Bu dönemde Mekke halkı çeşitli şekil ve büyüklükteki putlara tapınıp, dua ve isteklerini onlardan dilerdi. Putlar adına kurban keser onlar için şenlikler düzenlerdi.

Mekkeliler müşrikler ölümünden sonra dirilmeye, cennet ve cehennemin varlığına inanmazlardı. Tek düşünceleri daha çok kazanmak ve dünyanın gelip geçici zevkleriyle oyalanmaktı. Böyle olunca da toplumda haksızlıklar, zulümler ve günahlar son derece yaygınlaşmıştı. İçki içmek, kumar oynamak, hırsızlık yapmak, insanların mallarını gasp etmek sıradan davranışlar halini almıştı. Güçlüler zayıfları ezer, zenginler fakirleri hor görür, kölelere, kadınlara ve kız çocuklarına hiçbir değer verilmezdi. Hatta kız çocuğu sahibi olmak ayıplanırdı. Bazı Mekkeliler fakirlik ve ayıplanma korkusuyla kız çocuklarını çölde ölüme terk ederdi.

İslam'dan önce insanların yaşadıkları bu karanlık döneme “cahiliye dönemi” denir. **Cahiliye**; Allah'ın (c.c.) rızasına uygun olmayan tutum ve davranışlar içinde olmak demektir. Cahiliye anlayışının geçerli olduğu toplumlarda bilgi yerine bilgisizlik, dürüstlük yerine yalancılık, adalet yerine zulüm, paylaşma yerine bencillik, merhamet yerine acımasızlık hâkim olur.

Hz. Peygamberin doğduğu dönemde Mekkeli müşrikler cahillik içinde yaşıyordu. Ancak Mekke'de az da olsa, Hz. İbrahim'den (a.s.) kalan doğru inancı sürdüren insanlar da vardı. Bunlara hanif denirdi. Hanifler, Allah'a (c.c.) şirk koşturamaz, putlara tapmaz ve günahlardan uzak durmaya çalışırlardı.

Arap Yarımadası'nın değişik bölgelerinde putperestlik dışında farklı inançlara mensup insanlar da yaşırdı. Hristiyanlık ve Yahudilik bu inançlardandı. Özellikle Medine şehrinde Yahudiler putperestlerle bir arada yaşarlardı ve içlerinden bir peygamberin yakın bir zamanda kendileri için geleceğine inanırlardı.

BİLİYOR MUSUNUZ?

Allah'a (c.c.) ortak koşturmak, O'ndan başka varlıkları tanrı kabul etmek ve onlara tapmak İslam dininde “şirk” olarak adlandırılır ve en büyük günah sayılır. Çünkü tek bir Allah (c.c.) vardır. O'na şirk koşturmak insanın büyük bir hatanın içine düşmesine neden olur. Allah'a (c.c.) ortak koşturana Kur'an-ı Kerim'de “müşrik” adı verilir. İslam dinine göre bir Müslümanın şirkten uzak durması gerekir.

Mekke'de kurulan panayırda insanlar bir araya gelirdi. (Temsili)

Mekke'de Sosyal ve Ekonomik Hayat

Arap Yarımadası'nın yerli halkı olan Araplar kabileler halinde yaşırdı. Kabileye bağlılık Araplar için çok önemli kabul edilirdi. Ufak anlaşmazlıklar bile kabileler arasında savaşların çıkmasına sebep olur ve bu savaşlar bazen uzun yıllar süren kan davalarına dönüşürdü.

Mekke'de özgür insanların yanı sıra köleler de vardı. Kölelerin hiçbir hakkı yoktu. Onlar sahiplerinin malı sayılır, pazarlarda alınır satılırdı. Kadınlara ve kız çocuklarına da değer verilmezdi.

Arapların bir kısmı şehirlerde yerleşik olarak, bir kısmı ise çöllerde ve kırsal alanlarda göçebe olarak yaşırdı. Göçebe olarak yaşayanlara bedevî denirdi. Bunlar genellikle hayvancılıkla uğraşır ve çadırlarda barınırlardı. Köylerde ve şehirlerde yaşayan Araplar ise geçimlerini tarım ve ticaret yaparak sağlardı.

Mekke gelişmiş bir ticaret şehriydi. Mekke'li Araplar, Suriye ve Yemen şehirleri arasında deve kervanlarıyla ticaret için yolculuklara çıkarlardı. Ayrıca Kâbe tüm Arabistan'da kutsal kabul edildiği için farklı bölgelerde yaşayan Araplar burayı sık sık ziyarette gelirdi. Yılın belli zamanlarında Mekke'de panayırılar kurulurdu. İnsanlar bu panayırılarda buluşur, hem ticaret yapar hem de çeşitli sosyal faaliyetlerde bulunurlardı.

Arap toplumunda şiir sanatı çok gelişmişti. Mekke'de şiir yarışmaları düzenlenir, en güzel şiirler Kâbe'nin duvarına asılırdı. Şairler toplumda büyük saygı görür, başarılı şairler zenginler tarafından ödüllendirilirdi.

2. Hz. Muhammed'in (s.a.v.) Ailesi

Hz. Muhammed'in (s.a.v.) ailesinden kimleri biliyorsunuz?

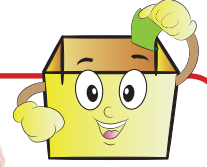
Aile insan hayatında çok önemli bir yere sahiptir. Bu yüzden Hz. Peygamberi daha yakından tanıyabilmek için onun aile büyüklerini de tanımamız gerekir. Onun ailesi insanlığın en hayırlı ailesidir. Hz. Muhammed (s.a.v.) bu konuda şöyle buyurmuştur: *"Allah insanları yarattı ve beni en hayırlılarından kıldı... Ben şahıs olarak da aile olarak da insanların en hayırlısıyım."*³

Hz. Muhammed (s.a.v.), Hz. İbrahim'in (a.s.) oğlu Hz. İsmail'in (a.s.) soyundan; Kureyş kabilesinden ve Haşimoğulları sülalesindendir. Kureyşliler insanlar arasında dürüstlük, güvenirlilik ve yardımseverlikleriyle tanınırdı. Haşimoğulları ailesi ise Kureyş kabilesinin en asil, en hayırlı ailesiydi.

Hz. Muhammed'in (s.a.v.) dedesi Abdülmuttalip, Kureyş kabilesinin ileri gelenlerinden-di. İnsanlar arasında soyluluğu ve iyilikseverliğiyle tanınmıştı. İnsanlara yardım etmeyi severdi. Mekke'ye dışarıdan gelen hacılara su dağıtma görevini üstlenmişti. O, yıllar önce unutulmuş zemzem kuyusunun yerini Allah'ın (c.c.) yardımıyla bulmuş ve zemzem suyunu yeniden çıkararak insanların faydasına sunmuştu.⁴

³ Tirmizî, Menâkıb, 1.

⁴ bk. Abdürrezzâk es-San'ânî, El-Musannef, C 5, s. 113.

BİLGİ KUTUSU

Hiz. Muhammed (s.a.v.) şöyle buyurdu:

“Ben atam İbrahim’in duası, kardeşim İsa’nın müjdesi ve annem Âmine’nin rüyasıyım...” (Ahmed b. Hanbel, Müsned, IV, 127-128.)

Hiz. Muhammed’in (s.a.v.) atası Hiz. İbrahim ve oğlu Hiz. İsmail (a.s.) Kâbe’yi inşa ederlerken, soylarından bir peygamber göndermesi için Yüce Allah’a dua etmişlerdi. (bk. Bakara suresi, 129. ayet.)

Hiz. İsa (a.s.) insanlara Hiz. Muhammed’in (s.a.v.) geleceğini müjdelemişti. (bk. Saff suresi, 6. ayet.)

Hiz. Âmine Hiz. Muhammed’in (s.a.v.) doğumunu müjdeleyen rüyalar görmüşti. (bk. Ahmed b. Hanbel, Müsned, IV, 127-128.)

Hiz. Peygamberin babası Abdullah ve annesi Âmine Mekke’de herkes tarafından sevilen ve saygı gösterilen kişilerdi. Abdullah, Âmine ile evlendikten kısa bir süre sonra ticaret amacıyla Şam’a ve Gazze’ye gitti. Dönüş yolunda hastalandı ve Mekke’ye varamadan Medine’de vefat etti. Vefat ettiğinde henüz 25 yaşındaydı.⁵ Bu nedenle Hiz. Muhammed (s.a.v.) yetim olarak doğdu. Hiz. Peygamberin annesi Âmine, Zühreoğulları ailesinden Vehb’in kızıydı. Mekke’nin en saygıdeğer hanımlarındandı. Hiz. Peygamber altı yaşındayken annesi de vefat etti. Bu sebeple o hem yetim hem öksüz büyüdü. Hiz. Muhammed (s.a.v.), annesinin vefatından sonra dedesi Abdülmuttalib’in yanında kaldı. Ancak dedesi de birkaç yıl sonra vefat etti.

Hiz. Muhammed’in (s.a.v.) hayatında önemli bir yere sahip olan bir diğerk kişi amcası Ebu Talip’tir. Ebu Talip saygın ve dürüst biriydi. Mekkeliler tarafından sevilir, sayılır ve sözü dinlenirdi. Yeğeni Hiz. Muhammed’i (s.a.v.) çok severdi. Onu kendi çocuğı gibi büyüttü. İlgi ve şefkatini ondan esirgemedi. Ona her zaman destek oldu ve yardım etti. Hiz. Peygamber de amcasına karşı daima saygı ve sevgi gösterdi.

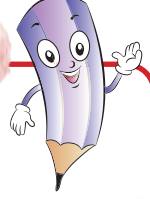
Ebu Talip’in eşi Fâtıma da Hiz. Muhammed’e (s.a.v.) annelik yaptı. Ona daima şefkat ve merhametle davrandı, onu diğerk evlatlarından ayırmadı. Ebu Talip’in yanı sıra amcaları Zübeyr, Abbas ve Hamza da Hiz. Muhammed’e (s.a.v.) yakınlık gösteren aile büyüklerindendi.

⁵ bk. Belâzurî, Ensâb, C 1, s. 92; İbn Kesîr, el-Bidâye ve’n-nihaye, C 2, s. 263.

Hız. Peygamberin hayatında sütannesi Hız. Halime de önemli bir yere sahiptir. Hız. Peygamber dört yaşına kadar onun yanında büyüdü. Süt kardeşleri Şeyma, Abdullah ve Üneyse ile birlikte güzel bir çocukluk dönemi geçirdi.

Hız. Muhammed'in (s.a.v.) hayatında aile büyüklerinin önemli bir yeri vardır. O, kendisini büyüten, seven, koruyan ve destekleyen yakınlarına daima saygı ve sevgi göstermiştir. Bizler de aile büyüklerimize ve yakın akrabalarımıza sevgi ve saygı gösterir, onlara en güzel şekilde davranırız.

YAZALIM

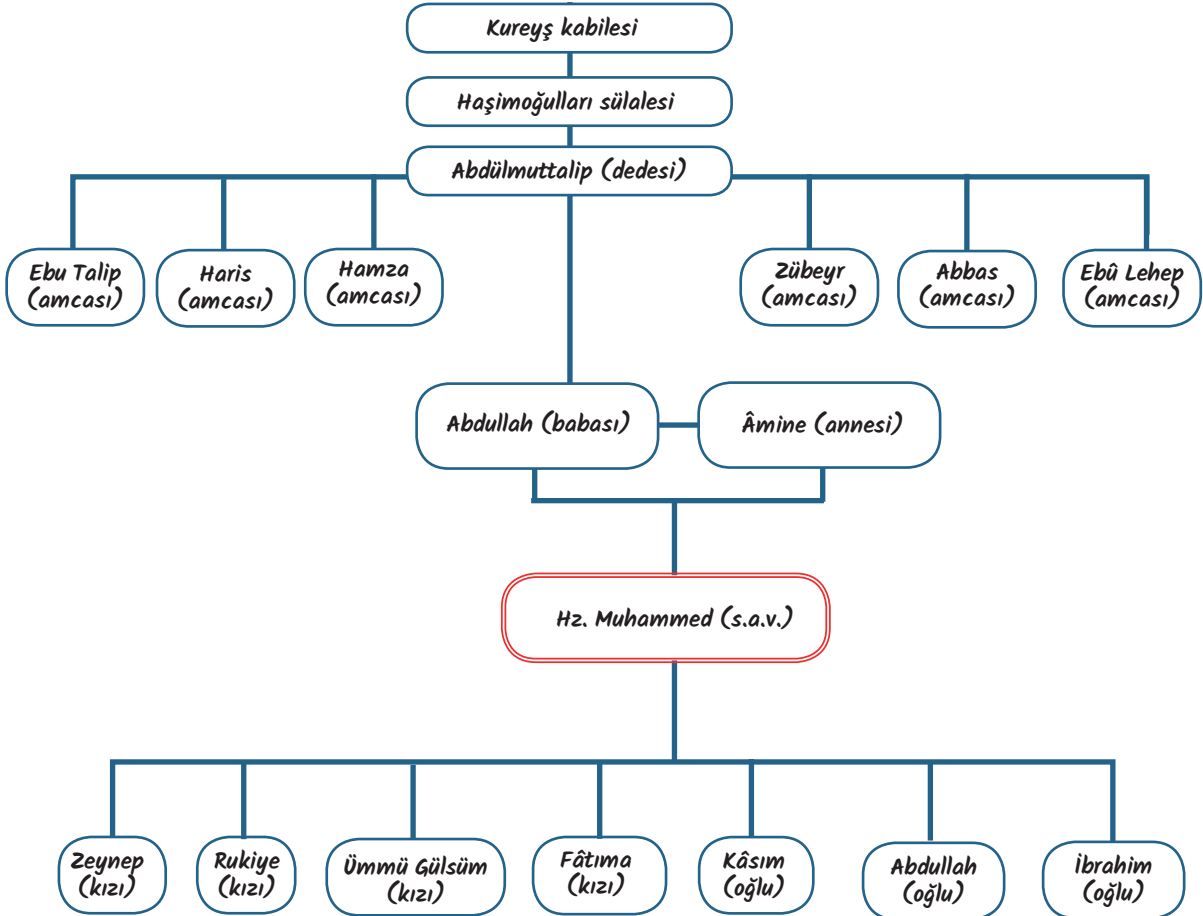
Aşağıdaki boşluklara, verilen kelimelerden uygun olanları yazınız.

(Kureyş - Hız. İsmail (a.s.) - Haşimoğulları - Hız. İbrahim (a.s.))

Hız. Muhammed'in (s.a.v.) soyu 'in oğlu 'e dayanır. Hız.

Peygamber kabilesinden, sülalesindendir.

Hız. MUHAMMED'İN SOYU

3. Hz. Muhammed'in (s.a.v.) Doğumu, Çocukluk ve Gençlik Yılları

Hz. Muhammed'in (s.a.v.) çocukluğu ve gençliğiyle ilgili neler biliyorsunuz?

Hz. Peygamber Rebiülevvel ayının on ikisinde Pazartesi günü Mekke'de dünyaya geldi. Bu tarih miladi takvime göre 20 Nisan 571 tarihine denk geliyordu. Ailesi Hz. Muhammed'in (s.a.v.) doğumunu büyük bir sevinçle karşıladı. Annesi Âmine biricik oğlunu kucağına aldı, bağrına bastı, öptü, kokladı. Abdülmuttalip torununun doğduğunu haber alınca onu kundağıyla kucaklayıp Kâbe'ye getirdi. Torununa kavuşmanın mutluluğuyla Allah'a (c.c.) şükretti. Kureyşlilere ziyafet verdi, yoksulları doyurdu. Torununa hangi ismi verdiğini soranlara, "Muhammed adını verdim. Dilerim ki gökte Allah, yeryüzünde de insanlar onu iyilikle ansın..." cevabını verdi.⁶

Mekke şehri sıcak ve kurak bir iklime sahipti. Şehrin havası bebeklerin sağlıklı büyümesini zorlaştırıyordu. Bu yüzden Mekkeliler çocuklarını bir süreliğine çevredeki köylerde yaşayan sütannelere verirdiler. Böylece çocuklar Mekke'ye göre daha sağlıklı bir ortamda büyüdü. Ayrıca Arap dilini güzel ve doğru bir şekilde konuşmayı öğrenirdiler.

Hz. Peygamber doğduğu yıl büyük bir kuraklık yaşandığından herkes geçim sıkıntısı çekiyordu. Sütannelik belli bir ücret karşılığında yapıldığı için hiç kimse Hz. Muhammed (s.a.v.) gibi yetim bir çocuğu almak istemiyordu. En sonunda Halime ve eşi Haris, onu yanlarına almaya karar verdiler. Haris, eşi Halime'ye, "Git onu al. Belki Allah onun vesilesiyle bereket ve bolluk ihsan eder."⁷ diyerek eşini gönderdi ve Hz.

Muhammed'i (s.a.v.) alarak köylerine döndüler. Hz. Peygamber'in gelmesiyle birlikte gerçekten de evlerine bolluk ve bereket geldi. Sütannesi ve süt kardeşleri onu çok sevdiler. Hz. Peygamber de onların yanında çok mutlu günler geçirdi. Sağlıklı bir şekilde büyüdü.

6 İbn Asâkir, Târîhu medîneti Dimaşk, C 3, s. 32.

7 İbn Sa'd, Tabakât, C 1, s. 111.

BOYAYALIM

Arapça olarak yazılan "Muhammed Aleyhi's-selâm" yazısının harflerini renkli kalemle boyayınız.

Ahmed Mahmud Muhammed Mustafa

Adı güzel kendi güzel Muhammed

*Canım kurban olsun senin yoluna
Adı güzel kendi güzel Muhammed
Söylenirsin cümle alem dilinde
Adı güzel kendi güzel Muhammed*

*Bir elinde yeşil alem duası
Müminlerin sevgisi, canlar sefası
On sekiz bin alemin Mustafası
Adı güzel kendi güzel Muhammed*

Teslim Abdal

FİL OLAYI

Hız. Muhammed'in (s.a.v.) doğduğu yıl Mekke'de çok önemli bir olay yaşandı. Ebrehe adında bir komutan Yemen'de büyük bir tapınak inşa ettirmişti. Artık Kâbe'nin değil kendi tapınağının ziyaret edilmesini istiyordu. Bu sebeple büyük bir ordu ile Kâbe'yi yıkmak için yola çıktı. Ordusunda filler de vardı. Mekke yakınlarında konaklayan ordu Mekkelilere ait bazı hayvan sürülerini gasp etmişti. Bu sürüler içinde Abdülmuttalip'in iki yüz devesi de vardı. Abdülmuttalip Ebrehe'nin yanına giderek develerinin geri verilmesini istedi. Ebrehe bu duruma şaşırdı, "Ben buraya kutsal Kâbenizi yıkmaya geldim sen ise develerinin peşindesin." diyerek şaşkınlığını ifade etti. Abdülmuttalip ise ona, "Ben develerin sahibiyim. Kâbe'nin sahibi ise Yüce Allah'tır. Şüphesiz ki Allah kendi evini koruyacaktır." şeklinde cevap verdi. Ebrehe bu cevap karşısında daha da şaşırdı ve adamlarına Abdülmuttalip'in develerini geri vermesini emretti. Abdülmuttalip Mekke'nin etrafındaki dağlara saklanmış olan halkının yanına döndü. Herkes korku ve panik içinde olacakları bekliyordu.

Ebrehe ordusuna hücum emri verdi. Ordu harekete geçmiş ilerlerken bir anda ordunun en önündeki fil yere çöküp kaldı. Ne yapsalar Kâbe'ye doğru hareket etmiyordu. Askerler fili hareket ettirmeye çalışırken gökyüzünde bir karaltı belirdi. Ebabil kuşlarından oluşan büyük bir kuş sürüsü ordunun üzerinde dönmeye, pençelerindeki ve gagalarındaki taşları orduya atmaya başladı. Taşlar kime isabet etse o kişi oracıkta can veriyor ya da yaralanıyordu. Kısa bir süre içinde fil ordusu dağılıp gitti. Bu olay Kur'an-ı Kerim'de Fil suresinin mealinde şöyle anlatılmıştır:

"Rabbin, fil sahiplerine neler etti görmedin mi?

Onların kötü planlarını boşa çıkarmadı mı?

Onların üstüne sürü sürü kuşlar gönderdi.

O kuşlar, onların üzerlerine balçıktan pişirilmiş taşlar atıyordu.

Böylece Allah onları yenilip çiğnenmiş ekine çevirdi." (Fil suresi, 1-5. ayetler.)

Mekkeliler bu olayı sevinçle karşıladılar. Fil olayı olarak meşhur olan bu olaydan sonra Arapların Kâbe'ye verdikleri önem daha da arttı.

(bk. Mustafa Fayda, "Fil Vak'ası", TDV İslam Ansiklopedisi, C 13, s. 70-71.)

BİLGİ KUTUSU

Hız. Peygamber'in doğumunu anlatmak için "Mevlit" kavramı kullanılır. **Mevlit**; doğma, doğum zamanı, doğum yeri, doğum yıldönümü gibi anlamlara gelir. Geçmişte, Hız. Muhammed'in (s.a.v.) doğum günü olan Rebiülevvel ayının 12. gecesinde camiler kandillerle donatıldığı için bu geceye "Mevlit Kandili" ismi verilmiştir. Müslümanlar Mevlit gecesi Hız. Muhammed'e (s.a.v.) bol bol salavat duası okur, onu peygamber olarak gönderdiği için Allah'a (c.c.) şükrederler. Toplumumuzda Mevlit kandilinde Hız. Peygamber için yazılmış ve Mevlit adı verilen şiirler okumak da bir âdettir.

Hız. Peygamber dört yaşına kadar sütannesi Halime'nin yanında kaldı. Daha sonra annesi Âmine'ye teslim edildi. Altı yaşındayken annesiyle beraber babasının Medine'deki kabrini ziyaret etti. Bu vesileyle Medine'deki akrabalarını da tanıdı. Orada yüzme öğrendi, arkadaşlar edindi, güzel günler geçirdi. Nihayet dönüş vakti gelmişti. Annesi Mekke'ye dönüş yolunda hastalandı ve vefat etti. Dadısı Ümmü Eymen, Hız. Muhammed'i (s.a.v.) alıp dedesi Abdülmuttalip'e teslim etti.

Annesinin vefatından sonra Hız. Muhammed'i (s.a.v.) dedesi Abdülmuttalip yanına aldı. Dedesi nereye gitse onu da yanında götürürdü. Toplantılarda Hız. Peygamber'i yanına alır, konuşulan konularda onun da fikrini sorardı. Kâbe çevresinde ve Mekke sokaklarında birlikte dolaşırlardı. Dedesi onsuz sofraya oturmazdı. Kâbe'nin gölgesindeki özel minderine sadece torununun oturmasına izin verir ve "...Allah'a yemin ederim ki, gelecekte bu çocuğun şanı çok büyük olacak." derdi.⁸

Hız. Muhammed (s.a.v.) sekiz yaşındayken dedesi Abdülmuttalip vefat etti. Hız. Peygamber onu çok severdi, bu yüzden vefatına çok üzüldü. Anne ve babasından sonra dedesini de kaybetmişti. Dedesinin vefatından sonra amcası Ebu Talip, yeğeni Hız. Muhammed'i (s.a.v.) himayesine aldı. Ebu Talip Mekke'nin ileri gelenlerinden, merhametli ve gönlü zengin bir insandı. Hız. Peygamberi kendi oğlu gibi severdi.

⁸ bk. Zehebî, Târîhu'l-İslâm ve vefeyâtü'l-meşâhir ve'l-a'lâm, s. 54.

Onun bereketli bir çocuk olduğuna inanırdı. En iyi şekilde yetişmesi için elinden geleni yapardı. Ebu Talip'in eşi Fâtıma da Hz. Muhammed (s.a.v.) ile kendi çocuğu gibi ilgilenmiş ve ona daima şefkatle davranmıştır. Hz. Muhammed de (s.a.v.) kendisini koruyup gözetken yengesini anne gibi görmüştür. Yengesi Fâtıma vefat ettiği gün ona duyduğu sevgiyi, *"O, beni doğuran annemden sonraki annemdi. Kendisinin çocukları aç dururken o önce benim karnımı doyururdu. Saçımı tarardı."*⁹ sözleriyle dile getirmiştir.

H. Muhammed (s.a.v.) on yaşlarındayken, amcasının geçimine katkıda bulunmak için çobanlık yaptı. O, Mekke'nin çevresindeki dağlarda ve ovalarda geçirdiği vakitlerde tabiatı gözlemliyor, yaratılışın güzelliklerini görüyordu. Ayrıca çobanlık yapmak küçük yaştan itibaren ondaki sorumluluk duygusunu geliştiriyor, zorluklar karşısında sabırlı olmayı öğretiyordu.

Ebu Talip ticaretle uğraşır, geçimini bu yolla sağlardı. Zaman zaman kervanlarla ticaret yolculuğuna çıkardı. Hz. Peygamber amcasıyla ilk ticaret yolculuğuna on iki yaşındayken çıktı.¹⁰ Çocukluk ve gençlik yılları amcasının yanında geçen Hz. Muhammed (s.a.v.) bu sürede ondan ticareti öğrendi. Gençlik çağına ulaştığında ise artık tek başına bir ticaret kervanını yönetecek duruma gelmişti. Ticaret amacıyla çeşitli yolculuklara çıkmış; Suriye ve Yemen taraflarına, Doğu Arabistan'a ve diğer bazı bölgelere gitmişti.

H. Muhammed (s.a.v.) çocukluğunda amcasıyla ticaret yolculuklarına çıkmıştır.

9 bk. Taberânî, el-Mu'cemü'l-kebir, C 14, s. 351.

10 bk. İbn Hişam, es-Sîre, C 1, s. 191-195.

Muhammed'ül-Emin (Güvenilir Muhammed)

Hiz. Muhammed (s.a.v.) kimseye yalan söylemez, kimseyi aldatmaya çalışmazdı. Kendisine emanet edilen şeyleri çok iyi korurdu. Tembelliği sevmeydi. Zamanının kötü alışkanlıklarından uzak durur, içki içmez, kumar oynamazdı. Kimseye haksızlık ettiğı görülmemiştir. İnsanlar onun fikirlerine son derece değeri verir, ona danışırldı. Çevresindeki herkes onun dürüstlüğüne, merhametine, adaletine hayrandı. O insanların her konuda güvendiğı, sevdiğı ve saydığı seçkin bir insandı.¹¹ Bu sebeple Mekkeliler ona **el-Emin** yani "Güvenilir Muhammed" derlerdi.

Hiz. Muhammed (s.a.v.) hayatının hiçbir döneminde putlara tapmamış, onlar adına kesilen kurban etinden yememiş, onlar için düzenlenen şenliklere katılmamıştır. O her zaman günahlardan uzak durmuştur. Yüce Allah (c.c.) onu cahiliye davranışları sergilemekten korumuştur. Hiz. Peygamber çocukluğundan itibaren Mekke müşriklerinin yaygın kötülüklerinden hiçbirini yapmamıştır.

Hiz. Muhammed (s.a.v.) Hilfü'l-Fudûl'a Katılıyor

Arap kabileleri arasında küçük anlaşmazlıklar bile kan davaları yüzünden uzun süren savaşılara dönüşebiliyordu. Bu anlaşmazlıklar nedeniyle toplumda huzur, can ve mal güvenliği kalmamıştı. Sadece Mekkeliler değil Kâbe'yi ziyaret etmek veya ticaret yapmak için Mekke'ye gelenler de bu durumdan olumsuz etkileniyordu. Özellikle fakir ve kimsesiz insanlar büyük haksızlıklara uğruyordu.

Toplumdaki haksızlıklar karşısında bazı iyi ve dürüst Mekkeliler kendi aralarında bir birlik kurdular. "Hilfü'l-Fudûl" yani "Erdemliler Birliğı" denilen bu birlik, kim olursa olsun haksızlık ve zulme uğrayan insanların yanında yer alacak ve onlara yardım edecekti. Hiz. Muhammed de (s.a.v.) bu birliğe katıldı ve üzerine düşen görevleri yerine getirdi. Çünkü o, haksızlıklara ve zulümlere razı olmayan bir karaktere sahipti.

Hiz. Muhammed'in (s.a.v.) Evliliğı ve Çocukları

Mekke'nin saygıdeğer hanımlarından biri olan Hiz. Hatice (r.a.), dürüstlüğünden ve güzel ahlakından haberdar olduğı Hiz. Muhammed'e (s.a.v.) kervanlarını yönetmesi teklifinde bulundu. Teklifi kabul eden Hiz. Muhammed (s.a.v.) bu ticaretten büyük bir kâr elde etti. Hiz. Hatice (r.a.) böylece Hiz. Muhammed'i (s.a.v.) daha yakından tanıma fırsatı buldu. Bu iki güzel insan daha sonra evlenip dünyanın en mutlu ailesini kurdular. Hiz. Muhammed (s.a.v.) evlendiğinde 25 yaşındaydı. Onların sevgi ve saygıya dayalı evlilikleri Müslümanlar için her zaman en güzel örnek olmuştur.

¹¹ bk. İbn Hişam, es-Sîre, C 1, s. 183-184.

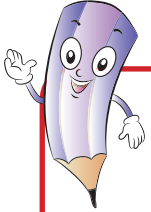
HZ. MUHAMMED’İ TANIYALIM

Hiz. Muhammed’in (s.a.v.) bu evlilikten altı çocuğu olmuştur; Kâsım, Zeynep, Rukiye, Ümmü Gülsüm, Fâtıma ve Abdullah. Kâsım iki yaşındayken, Abdullah ise bebekken vefat etti. Hiz. Fâtıma dışında bütün çocukları Hiz. Muhammed’den (s.a.v.) önce vefat etmiştir. Hiz. Peygamberin bir de Medine döneminde eşi Hiz. Mariye’den (r.a.) doğan ve küçük yaşta vefat eden İbrahim isimli bir oğlu vardır.

Hiz. Muhammed (s.a.v.) 35 yaşındayken, geçim sıkıntısı çeken amcası Ebu Talip’e destek olmak için onun oğlu Hiz. Ali’nin (r.a.) bakımını üstlendi. O sıralar 5-6 yaşlarında küçük bir çocuk olan Hiz. Ali (r.a.), Hiz. Muhammed’in (s.a.v.) evinde yetişmiş, onun yanından hiç ayrılmamıştır.

Hiz. Muhammed (s.a.v.) güzel ahlakı sayesinde toplumda saygı görmüş ve takdir edilmiştir. Onun davranışları bütün insanlığa örnek olmuştur. Onu örnek alan Müslümanlar doğru sözlü ve güvenilir olur. Emanetleri özenle korur, yalandan uzak durur, şaka bile olsa yalan söylemez. Yerine getiremeyeceği sözler vermez. Haksızlıklar karşısında adaletten yana olur. Aile büyüklerine değer verir, onlara saygı ve sevgi gösterir. Onları incitecek söz ve davranışlardan kaçınır. Aile içi işlerde üzerlerine düşen görevleri yerine getirir.

Hiz. Peygamberin çocukluk döneminde yüzmeyi ve ok atmayı öğrenmesi gibi Müslümanlar da çağın gerektirdiği bilgi ve donanıma sahip olmaya gayret eder. Hiz. Peygamber gibi kötülüklerden uzak durarak güzel ahlaklı ve erdemli bireyler olmaya çalışır.

YAZALIM

Aşağıdaki kutucuklara Hiz. Muhammed’in (s.a.v.) çocuklarının adlarını yazınız.

.....	Hiz. Muhammed (s.a.v.) Hiz. Hatice (r.a.)	
.....		
.....		

OKUYALIM

KÂBE HAKEMLİĞİ

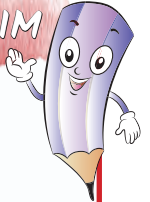
Hız. Muhammed (s.a.v.) 35 yaşındayken Mekkeliler Kâbe'yi tamir etmeye karar verdiler. Çünkü Kâbe yangın ve sel gibi nedenlerle zarar görmüştü. Kâbe'nin yeniden inşası için gerekli tüm hazırlıklar tamamlandı. Kabileler arasında iş bölümü yapıldı ve herkes bu iş bölümüne göre çalışmaya başladı. Hız. Muhammed (s.a.v.) de bu tamir işine katıldı.

Kâbe'nin yeniden inşası bitip sıra Hacerü'l-Esved'i yerine koymaya gelince kabileler arasında anlaşmazlık çıktı. Hacerü'l-Esved, Kâbe'nin güneydoğu köşesine yerleştirilen ve kutsal kabul edilen siyah bir taşı. Her kabile bu siyah taşı kendisi yerleştirmek istiyordu. Anlaşmazlık neredeyse savaşa dönüşecekti. Sonunda yaşlı bir Mekkelinin yaptığı teklifi kabul ettiler; Kâbe'ye ilk gelen kişiyi hakem seçecekler ve onun verdiği karara uyacaklardı. Gelen kişi Hız. Muhammed (s.a.v.) idi. Onu gören herkes çok sevindi. Çünkü o Muhammedü'l-Emin'di. Kararında adaletsizlik yapmazdı. Durumu Hız. Muhammed'e (s.a.v.) anlattılar. Hız. Muhammed (s.a.v.) bu anlaşmazlığa çok akıllıca bir çözüm buldu; hırkasını yere serdi ve Hacerü'l-Esved'i üzerine koydu. Her kableden bir temsilci hırkanın bir ucundan tuttu ve onu birlikte taşıdılar. Son olarak Hız. Muhammed (s.a.v.) taşı alarak yerine yerleştirdi. Bu şekilde çıkması muhtemel bir çatışmayı da engellemiş oldu. Bu olaydan sonra Mekkelilerin Hız. Muhammed'e (s.a.v.) olan sevgi ve saygıları daha da arttı.

(bk. İbn Hişam, es-Sîre, C I, s.204-211.)

YAZALIM

Sizler de Hız. Muhammed'den (s.a.v.) öğrendiğiniz güzel davranışları aşağıdaki kutucuklara yazınız.

Dürüst olmayı
Hız. Muhammed'den
(s.a.v.) öğrendim.

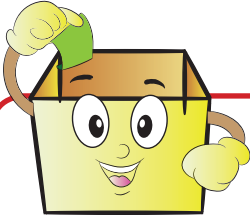

4. Hz. Muhammed’in (s.a.v.) Mekke ve Medine Yılları

HZ. MUHAMMED’İN (S.A.V.) MEKKE VE MEDİNE’DEKİ HAYATIYLA İLGİLİ NELER BİLİYORSUNUZ?

HZ. MUHAMMED (S.A.V.) 610 yılının Ramazan ayında Kadir gecesinde Hira mağarasında derin düşünceler içindeyken Yüce Allah, vahiy meleği Cebrail (a.s.) aracılığıyla ona Alak suresinin ilk beş ayetini vahyetti.

HZ. MUHAMMED (S.A.V.) heyecan içinde evine döndü ve başına gelenleri hanımı Hz. Hatice’ye (r.a.) anlattı. Hz. Hatice (r.a.) onu sakinleştirdi. Daha sonra bu olayı bir hanif olan Varaka’ya anlattılar.¹² O, Hz. Muhammed’e (s.a.v.) korkmaması gerektiğini, ona gelen meleğin Cebrail (a.s.) olduğunu ve kendisine peygamberlik verildiğini söyledi.¹³ Bu olay yaşandığında Hz. Muhammed (s.a.v.) 40 yaşındaydı.

BİLGİ KUTUSU

Yüce Allah’ın peygamberlerine gönderdiği her türlü bilgi ve mesaja ve bunların bildirilme işine vahiy denir. Kutsal Kitabımız Kur’an-ı Kerim, 23 yıllık bir süre içinde Allah’tan (c.c.) Hz. Muhammed’e (s.a.v.) ayet ayet, sure sure indirilen vahiylerden oluşur.

12 bk. Bünyamin Erul, “Varaka b. Nevfel”, TDV İslam Ansiklopedisi, C 42, s.517.

13 bk. Buhârî, Bed’ül-vahy, 3.

İlk Müslümanlar

İlk vahiyden bir süre sonra Yüce Allah, Hz. Muhammed'e (s.a.v.) mesajlarını insanlara açıklama ve onları İslam dinine davet etme görevi verdi. O, en yakınlarından başlayarak insanları İslam'a çağırdı. Hz. Hatice (r.a.), Hz. Ali (r.a.), Hz. Zeyd (r.a.) ve Hz. Ebu Bekir (r.a.) ilk Müslümanlar oldular.

İslam'a Açık Davet

Hz. Muhammed (s.a.v.) İslam'a davetini peygamberliğinin ilk üç yılında gizlice yürüttü. Dördüncü yıldan itibaren ise insanları açıktan İslam'a davet etmeye başladı. Amcası Ebu Talip kendisine her zaman yardımcı olacağını söyledi. Ancak diğer amcası Ebu Lehep bu davete karşı çıktı.

Hz. Muhammed (s.a.v.) yakın akrabalarından sonra bütün Mekkelileri Müslüman olmaya çağırmak için Safâ tepesine topladı. Onlara, *"Ey Kureyşliler! Ne dersiniz, size şu dağın arkasından (sizinle savaşmak üzere düşman) atlılar geliyor diye haber versem bana inanır mıydınız?"* diye sordu. Oradakiler, *"Biz senin hiç yalan söylediğini görmedik."* şeklinde cevap verdiler.¹⁴ Bunun üzerine Hz. Muhammed (s.a.v.) onları tek olan Allah'a (c.c.) iman etmeye çağırdı. Amcası Ebu Lehep ona yine karşı çıktı ve davetini engelledi.

Bu olaydan sonra Hz. Muhammed (s.a.v.) tüm gayretiyle insanları Allah'ın (c.c.) tek olduğuna, ortağı bulunmadığına, kendisinin de Allah'ın (c.c.) peygamberi olduğuna inanmaya çağırdı. Ancak kötü niyetli ve inatçı insanlar İslam dininin yayılmasına engel olmak için ellerinden geleni yaptılar. Özellikle Ebu Lehep, Ebu Cehil ve Ebu Süfyan, Hz. Muhammed'in (s.a.v.) davetine engel olmak ve Müslümanları da İslam dininden döndürmek için her türlü eziyet ve işkenceyi yapmaktaydılar.

Baskılar ve zulümler karşısında Hz. Muhammed (s.a.v.) isteyen Müslümanların Habeşistan'a hicret etmelerine izin verdi. Habeşistan kralı Necaşi âdil bir insandı. Ülkesine sığınan Müslümanları himayesine

Müslümanların ilk hicreti Habeşistan'adır.

¹⁴ Buhârî, Tefsîr, (Leheb) 1.

aldı. Mekkeli müşriklerin Müslümanları Habeşistan'dan geri getirme girişimleri boşa çıktı.

Taif yolculuğu

Hiz. Muhammed (s.a.v.) İslam davetini Mekke dışında da duyurmak amacıyla Hiz. Zeyd'i (r.a.) yanına alarak Mekke yakınlarındaki Taif şehrine gitti. Burada yaşayanları İslam'a davet etti. Ama onlar bu davete yanaşmadılar. Hatta Hiz. Peygamberi taşladılar ve şehirden uzaklaştırdılar.

İsra ve Miraç

Hiz. Hatice (r.a.) ve Ebu Talip'in vefatı ve Taif yolculuğunda yaşananlar Hiz. Muhammed'i (s.a.v.) çok üzmüştü. Mekkelilerin tavırlarında bir değişiklik de yoktu. Hatta Ebu Talip'in vefatıyla birlikte cesaretleri iyice artmıştı. Tüm bu zorluk, acı ve sıkıntılar yaşanırken Yüce Allah, Hiz. Peygambere iki büyük mucize yaşattı. Bunlar; İsra ve Miraç mucizeleridir. İsra; Hiz. Peygamberin bir gece Mescid-i Haram'dan Kudüs'teki Mescid-i Aksâ'ya götürülmesi, Miraç ise buradan Yüce Allah'ın huzuruna çıkarılmasıdır.

Medine'ye Hicret

Hiz. Muhammed (s.a.v.) daha önce Mekke'ye gelen bazı Medinelilere İslam'ı anlatmış, onlar da Müslüman olup yurtlarına dönmüşlerdi. Sonraki iki yıl içinde Medine'den daha kalabalık Müslüman gruplar Mekke'ye geldiler. Her konuda İslam'ın emir ve yasaklarına uyacaklarına ve Medine'ye gelirse onu

Medine'ye hicret İslam tarihinin en önemli olaylarından biridir.

canları gibi koruyacaklarına dair Hiz. Muhammed'e (s.a.v.) söz verdiler. Bu olaydan sonra Mekkeli Müslümanlar küçük gruplar halinde Medine'ye göç etmeye başladı. Hiz. Peygamber de 622 yılında Medine'ye hicret etti. Hicret olayı İslam tarihi açısından çok önemli bir olaydır. Hicretle birlikte Medine'de bir İslam Devleti kuruldu. Müslümanların Mekke'de yaşadığı acılar son buldu. Müslümanlar için Medine yeni bir başlangıç oldu.

Mescid-i Nebi (Peygamber Mescidi)

Hiz. Muhammed (s.a.v.) Medine'ye varır varmaz yaptığı ilk iş bir mescit inşa etmek oldu. Burası hem ibadet yeri hem yönetim merkeziydi. Mescidin bir bölümü Hiz. Peygamberin eviydi. Mescitte "suffe" denilen bir bölüm daha vardı. İsteyen sahâbiler burada kalır ve Hiz. Peygamberden ilim öğrenirlerdi.

BİLGİ KUTUSU

Hiz. Peygamberin mescidine "Mescid-i Nebi" yani "Peygamber mescidi" denir. Hiz. Muhammed'in (s.a.v.) kabri de bu mescidin içindedir.

Medine İslam Toplumu

Hiz. Peygamber Medine'ye gelir gelmez, barış ve güven esasına dayalı bir toplum meydana getirmek için çalışmalara başladı. Medineli Müslümanlar (ensar) ile Mekke'den hicret etmiş Müslümanları (muhacir) birbirleriyle kardeş ilan etti. Ensar, kardeş oldukları muhacirlerin bütün ihtiyaçlarıyla ilgilendi. Onlara her türlü yardımı sağladı. Bu şekilde Medine'de tarihin en güzel kardeşlik örneği yaşandı.

Hiz. Muhammed (s.a.v.) Medine'de yaşayan Yahudilerle de bir anlaşma yaptı. Buna göre herkes Medine'de barış içinde yaşayacak ve şehri dış tehditlere karşı birlikte savunacaklardı.

Hudeybiye Barış Anlaşması

Müslümanlar Medine'ye hicret edince özgürlük ve huzura kavuştular. Ancak Mekke'li müşrikler onları orada da rahat bırakmıyordu. Baskılar, sonunda çatışmaya dönüştü. 624 yılında Müslümanlar, Mekke'li müşrikleri Bedir savaşında bozguna uğrattı. Bedir savaşının intikamını almak isteyen müşrikler 625 yılında Müslümanlara tekrar saldırdılar. Uhud savaşında Müslümanlar galip gelecekken, Hz. Peygamberin stratejik bir noktaya yerleştirdiği okçular yerlerini terk edince üstünlüklerini kaybettiler. Bu savaş iki taraf için de tam bir sonuç elde edilemeden sona erdi. 627 yılında Mekkeliler bu defa büyük bir orduyla Medine'yi kuşattılar ama şehri ele geçiremeyip geri döndüler. Bu savaşa Hendek savaşı denildi. Çünkü Müslümanlar Medine şehrinin etrafına geniş hendekler kazmışlardı. Düşman birlikleri bu hendekleri geçemediler.

Müslümanlarla Mekke'li müşrikler arasında 628 yılında Hudeybiye anlaşması imzalandı. Anlaşmaya göre iki taraf on yıl savaşmayacaktı. Bu barış ortamı İslam'ın yayılmasını hızlandırdı.

Mekke'nin Fethi

630 yılında müşrikler Müslümanlarla yaptıkları Hudeybiye anlaşmasını bozdular. Bu sebeple Hz. Muhammed (s.a.v.) Mekke üzerine yürüdü ve şehri fethetti. Bu fetihle savaş çıkmamış ve kan dökülmemiştir. Hz. Muhammed (s.a.v.) ve Müslümanlar kendilerine her türlü eziyeti yapan müşriklerden intikam almadılar. Hepsini affettiler. Hz. Muhammed'in (s.a.v.) affediciliği onların İslam dinine girmesini kolaylaştırdı. Hz. Muhammed (s.a.v.) Kâbe'yi putlardan temizledi ve onu gerçek kimliğine kavuşturdu. İnsanlar akın akın İslam dinine girdiler. Tüm Arap Yarımadası kısa sürede Müslüman oldu.

Veda Haccı ve Veda Hutbesi

Hz. Muhammed (s.a.v.), 632 yılında ilk ve son haccına çıktı. Medine'den Mekke'ye geldi ve hac ibadetini yerine getirdi. Binlerce Müslüman bu ibadet esnasında ona eşlik etti. Hz. Muhammed (s.a.v.) burada Veda Hutbesi olarak bilinen hutbesini okudu. Veda Hutbesi sadece Müslümanlar için değil tüm insanlar için çok önemli bir hutbedir. Çünkü bu hutbede insanların adalet ve huzur içinde yaşaması için gereken temel ilkeler açıklanmıştır.

Hız. Muhammed (s.a.v.), Veda haccından kısa bir süre sonra Medine’de vefat etti ve burada defnedildi. Kabrinin olduğu yer Mescid-i Nebi’nin içerisinde, Yeşil Kubbe’nin altındadır.

Mescid-i Nebi ve Hız. Muhammed’in (s.a.v.) kabri

5. Bir Dua Tanıyorum: Salli ve Barik Duaları ve Anlamları

Hız. Muhammed’e (s.a.v.) olan sevgi ve saygınızı nasıl ifade edersiniz?

Hız. Muhammed (s.a.v.) için yapılan özel dualara “salavat duası” denir. Salli ve Barik duaları da Hız. Muhammed (s.a.v.) ve ailesi için okunan iki salavat duasıdır. Yüce Allah sık sık Hız. Muhammed (s.a.v.) için dua edilmesini ve selamlanmasını istemiştir.¹⁵ Bu istek doğrultusunda Müslümanlar, Hız. Peygamber için dua eder; onun için Allah’tan (c.c.) bolluk, bereket, rahmet ve mağfiret ister. Böylece Hız. Peygambere olan sevgi, saygı ve bağlılıklarını göstermiş olurlar. Hız. Muhammed (s.a.v.), “Kıyamet günü insanların bana en yakını, bana en çok salavat getirendir.”¹⁶ ve, “...Bana salavat getirin. Çünkü nerede olursanız olun, salavatınız bana ulaşır.”¹⁷ buyurarak kendisi için dua edilmesinin önemini belirtmiştir. Müslümanlar her namazın son oturuşunda bu iki duayı okurlar.

Müslümanlar, Salli ve Barik dualarında Hız. İbrahim’i (a.s.) ve ailesini de hatırlar. Çünkü Hız. Muhammed’in (s.a.v.) soyunun dayandığı Hız. İbrahim (a.s.) büyük bir peygamberdir. Allah (c.c.) ona ve ailesine pek çok nimetler ihsan etmiştir. Böylelikle Müslümanlar Yüce Allah’ın ona ve ailesine verdiği nimetleri, Hız. Peygambere ve ailesine de vermesi için dua ederler.

15 bk. Ahzâb suresi, 56. ayet.

16 Tirmizî, Vitr, 21.

17 Ebû Dâvûd, Menâsık, 96-97.

Hiz. Muhammed'in (s.a.v.) ailesine ve akrabalarına **Ehl-i Beyt** (ev halkı) denir. Ancak Ehl-i Beyt kavramı özel olarak řu beş kişi için kullanılır: Hiz. Muhammed (s.a.v.), Hiz. Fâtıma (r.a.), Hiz. Ali (r.a.), Hiz. Hasan (r.a.) ve Hiz. Hüseyin (r.a.). Müslümanlar, Hiz. Peygamberi ve onun mübarek ailesini çok sever, onları saygıyla anar ve kendilerine örnek alırlar.

Salli ve Barik Duaları

اَللّٰهُمَّ صَلِّ عَلٰى مُحَمَّدٍ وَعَلٰى اٰلِ مُحَمَّدٍ كَمَا صَلَّيْتَ عَلٰى اِبْرٰهِيْمَ

وَعَلٰى اٰلِ اِبْرٰهِيْمَ اِنَّكَ حَمِيْدٌ مَّجِيْدٌ

اَللّٰهُمَّ بَارِكْ عَلٰى مُحَمَّدٍ وَعَلٰى اٰلِ مُحَمَّدٍ كَمَا بَارَكْتَ عَلٰى

اِبْرٰهِيْمَ وَعَلٰى اٰلِ اِبْرٰهِيْمَ اِنَّكَ حَمِيْدٌ مَّجِيْدٌ

Okunuřu

Allahümme Salli alâ Muhammedin ve alâ âli-Muhammed. Kemâ salleyte alâ İbrahime ve alâ âli-İbrahim. İnneke hamîdün-mecîd.

Allahümme bârik alâ Muhammedin ve alâ âli-Muhammed. Kemâ bârekte alâ İbrahime ve alâ âli-İbrahim. İnneke hamîdün-mecîd.

Anlamı

Allah'ım, Hiz. Muhammed'e ve ailesine tıpkı Hiz. İbrahim'e ve ailesine salât ettiğın gibi salât et. Şüphesiz Sen; en çok övülen ve en yüce olansın.

Allah'ım, Hiz. Muhammed'i ve ailesini tıpkı Hiz. İbrahim'i ve ailesini bereketli kıldığın gibi bereketli kıl. Şüphesiz Sen; en çok övülen ve en yüce olansın.

OKUYALIM

Hız. Muhammed'in (s.a.v.) soyu kızı Hız. Fâtıma'dan (r.a.) devam etmiştir. Torunları Hız. Hasan (r.a.) ile Hız. Hüseyin'i (r.a.) çok seven Hız. Muhammed (s.a.v.) onlar hakkında şöyle buyurmuştur:

"Bunlar benim oğullarım ve kızımın oğullarıdır. Allah'ım ben onları seviyorum sen de onları sev, onları sevenleri de sev." (Tirmizî, Menâkıb, 31.)

Hız. Muhammed (s.a.v.) kızlarına duyduğu sevgiyi ve değeri davranışlarıyla belli ederdi. Kızı Hız. Fâtıma (r.a.) yanına geldiği zaman ayağa kalkar, onun elini tutar, onu öper ve kendi yerine oturturdu. (bk. Ebû Dâvûd, Edeb, 143, 144.)

BABA-KIZ

Hızreti
Muhammed

Hız. Fâtıma
Hız. Ali
Hız. Hasan
Hız. Hüseyin

Kızıyla dertleşirlerdi baş başa
Çarşı dönüşü, belki mescit çıkışı.
Bir kâse süt sunardı kızı ona,
Yüzünde eşsiz tebessüm nakışı.

Soylu bir kızdı, babasına çekmiş.
Babası gibi suskun biraz, nazik çokça.

Babanın kalbi titrerdi eğer üzgünse kızı
Bir şal gibi örterdi duası
Bütün acıları, yoksullukları.

Kızıyla baş başa geçirdiği o ikindileri
Özler bütün kızlar, bütün ikindiler.
Babalar dinlesin kızlarını
Kızlar dinlesin babalarını.

Ahmet Murat ÖZEL
(Ev Okulu, Siger 3, s. 16)

ÜNİTEMİZİ DEĞERLENDİRELİM

A. Aşağıdaki açık uçlu soruları cevaplayınız.

1. Hz. Muhammed'in (s.a.v.) doğduğu dönemde Mekke'deki dinî ve sosyal hayat nasıldı? Açıklayınız.

.....

.....

.....

2. Hz. Muhammed (s.a.v.) ne zaman ve nerede dünyaya gelmiştir? Yazınız.

.....

.....

.....

3. Hz. Muhammed'in (s.a.v.) eşinin ve çocuklarının isimleri nelerdir? Yazınız.

.....

.....

.....

4. Hz. Muhammed'e (s.a.v.) niçin "el-Emin" lakabı verilmiştir?

.....

.....

.....

5. Hz. Muhammed'in (s.a.v.) Mekke ve Medine yıllarını kısaca özetleyiniz.

.....

.....

.....

B. Aşağıdaki çoktan seçmeli soruları cevaplayınız.

1. Hz. Muhammed'in (s.a.v.) doğum gününü ifade etmek için aşağıdaki kavramlardan hangisi kullanılır?

A) Salavat

B) Haniflik

C) el-Emin

D) Mevlit

2. Hz. Muhammed (s.a.v.) güvenilir biriydi. Asla yalan söylemez, kimseyi kandırmaya çalışmazdı. İnsanlar gönül rahatlığıyla eşyalarını ona emanet ederlerdi. Çünkü o emanetleri en iyi şekilde korurdu.

Yukarıdaki paragrafta anlatılan özellikler nedeniyle Hz. Peygambere verilen sıfat hangisidir?

- A) Cömert B) Merhametli C) el-Emin D) Kararlı

3. Hz. Muhammed (s.a.v.) ile ilgili aşağıda verilen bilgilerden hangisi yanlıştır?

- A) 571 yılında Mekke'de dünyaya gelmiştir.
 B) Gençlik yıllarında tarım yaparak geçimini sağlamıştır.
 C) Annesinin adı Âmine, babasının adı Abdullah'tır.
 D) 632 yılında Medine'de vefat etmiştir.

4. I- Ehl-i Beyt, Hz. Muhammed'in (s.a.v.) ailesini tanımlamak için kullanılan bir kavramdır.

II- Medine'ye hicret İslam tarihinin en önemli olaylarındanıdır.

III- Hz. Muhammed'in (s.a.v.) soyu Hz. İbrahim'in oğlu Hz. İsmail'e (a.s.) dayanır.

IV- Hz. Muhammed'in (s.a.v.) Veda Hutbesi bütün insanlığı ilgilendiren temel ilkeler içerir.

Yukarıda verilen bilgilerden hangisi ya da hangileri doğrudur?

- A) Hepsi B) II- III C) Sadece IV D) II-IV

5. Hz. Muhammed (s.a.v.) bir hadisinde "...Bana salavat getirin. Çünkü nerede olursanız olun, salavatınız bana ulaşır." diye buyurmuştur. (Ebu Davûd, Menâsık, 96-97.)

Yukarıdaki hadiste belirtilen salavat kavramını aşağıdakilerden hangisi doğru olarak tanımlamaktadır?

- A) Salavat insanlara iyilik yapmaktır.
 B) Salavat doğru sözlü olmaktır.
 C) Salavat Hz. Muhammed (s.a.v.) için yaptığımız duadır.
 D) Salavat namaza yapılan çağrıdır.

C. Aşağıdaki cümlelerde boş bırakılan yerleri verilen kelimelerle doldurunuz.

(Kâbe, ensar, Mescid-i Nebi, hanif, cahiliye, muhacir, Mekke)

1. Mekke'de İslam gelmeden önce yaşanan bilgisizlik ve adaletsizlik döneminedönemi denir.
2. Mekke'de Hz. İbrahim'in (a.s.) yolundan giderek putlara tapmayan insanlara denirdi.
3. Mekke'den Medine'ye hicret eden Müslümanlara, Medine'deki Müslümanlara ise ismi verilmiştir.
4. Yeryüzünde Allah'a (c.c.) ibadet amacıyla inşa edilen ilk mabet'dir.
5. Hz. Peygamberin Medine'de inşa ettiği mescide denir.

D. Aşağıdaki cümleler doğruysa başına (D), yanlışsa (Y) yazınız.

1. () Hz. Muhammed (s.a.v.) Kureyş kabilesinden, Haşimoğulları sülalesindendir.
2. () Mekke'de artan zulüm nedeniyle bazı Müslümanların hicret ettikleri ilk yer Habeşistan'dır.
3. () İlk Müslüman olan kişi Hz. Peygamberin yakın arkadaşı Hz. Ömer'dir (r.a.).
4. () Hz. Muhammed (s.a.v.) gençliğinde ticaretle uğraşmıştır.
5. () Hz. Muhammed (s.a.v.) Medine'ye hicret edince Kâbe'yi inşa etti.
6. () Yemen valisi Ebrehe Kâbe'yi yıkınca Mekkeliler onu yeniden inşa ettiler.
7. () Mekkeli müşrikler Müslümanlarla Hudeybiye barış anlaşmasını imzaladılar.
8. () Mekkeliler cahiliye döneminde tek Allah'a (c.c.) ibadet ederlerdi.
9. () Müslümanlar Hz. Peygamberin doğduğu geceyi Mevlid Kandili olarak kutlar.
10. () Hz. Peygamberin Allah'ın (c.c.) huzuruna yükseltilmesi mucizesine İsrâ denir.